

Algebra 2, 1. izpit

5. februar 2014

1. naloga (25 točk)

Katere od spodnjih množic realnih funkcij tvorijo grupo glede na operacijo običajnega množenja funkcij po komponentah?

a) $\{f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \mid \forall x \in \mathbb{R}. f(x) > 0\}$

b) $\{f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \mid \exists x \in \mathbb{R}. f(x) = 0\}$

c) $\{f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \mid \exists x \in \mathbb{R}. f(x) < 0\}$

Katere od spodnjih množic realnih funkcij tvorijo kolobar glede na operaciji običajnega seštevanja in množenja funkcij po komponentah?

d) $\{f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \mid \forall n \in \mathbb{N}. f(n) \in \mathbb{Q}\}$

e) $\{f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \mid \exists n \in \mathbb{N}. f(n) \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}\}$

f) $\{f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \mid \exists \lim_{n \rightarrow \infty} f(n)\}$

2. naloga (25 točk)

Opazujva ciklično grupo $\mathbb{Z}_{12}$ glede na operacijo seštevanja.

a) Nariši Cayleyjev graf $\mathcal{G}$ grupe $\mathbb{Z}_{12}$ glede na podmnožico $\{\bar{4}, \bar{9}\}$.

b) Poišči 2-podgrubo Sylowa P_2 in 3-podgrubo Sylowa P_3 grupe $\mathbb{Z}_{12}$. Na grafu $\mathcal{G}$ označi elemente množic P_2 in P_3 .

c) Pokaži, da lahko vsak element grupe $\mathbb{Z}_{12}$ enolično zapišemo v obliki $p_2 + p_3$ za neka $p_2 \in P_2, p_3 \in P_3$.

d) Eksplicitno podaj izomorfizem grup $\mathbb{Z}_{12}$ in $P_2 \oplus P_3$.

3. naloga (25)

Opazujva podkolobar kompleksnih števil $\mathbb{Z}[\sqrt{-2}] = \{a + b\sqrt{-2}i \mid a, b \in \mathbb{Z}\}$. Za število $z = a + b\sqrt{-2}i$ označiva $N(z) = a^2 + 2b^2$.

a) Pokaži, da za poljubni števili $z, w \in \mathbb{Z}[\sqrt{-2}]$ velja $N(zw) = N(z)N(w)$.

b) Pokaži, da je $\mathbb{Z}[\sqrt{-2}]$ glavni kolobar.

c) Poišči obrnljive elemente v $\mathbb{Z}[\sqrt{-2}]$. Katero znano grupo tvorijo za operacijo množenja?

d) Element $4 + \sqrt{-2}i$ razcepi na nerazcepne elemente v $\mathbb{Z}[\sqrt{-2}]$.

e) Pokaži, da podkolobar $\mathbb{Z}[\sqrt{-8}] = \{a + b\sqrt{-8}i \mid a, b \in \mathbb{Z}\}$ kolobarja $\mathbb{Z}[\sqrt{-2}]$ ni kolobar z enolično faktorizacijo.

4. naloga (25 + 7 točk)

Opazujva množico $\mathcal{F} = \{f: \mathfrak{Q}_8 \rightarrow \mathbb{Z}\}$ vseh funkcij iz kvaternionske grupe $\mathfrak{Q}_8$ v kolobar celih števil $\mathbb{Z}$.

Množico $\mathcal{F}$ opremiva z operacijo $\oplus$ seštevanja funkcij po točkah in z operacijo $\otimes$ konvolutivnega množenja funkcij. Torej $(f \oplus g)(x) = f(x) + g(x)$ in $(f \otimes g)(x) = \sum_{y \in \mathfrak{Q}_8} f(y)g(y^{-1}x)$ za $f, g \in \mathcal{F}$.

a) Pokaži, da je $(\mathcal{F}, \oplus, \otimes)$ kolobar z enoto.

b) Pokaži, da množica konstantnih funkcij tvori ideal v $\mathcal{F}$.

Za vsak element $x \in \mathfrak{Q}_8$ opazujva funkcijo $f_x \in \mathcal{F}$, definirano s predpisom $f_x: x \mapsto 1$ in $f_x: y \mapsto 0$ za vse $y \neq x$.

c) Pokaži, da je element f_k obrnljiv v $\mathcal{F}$ in poišči njegov red v gruji obrnljivih elementov kolobarja $\mathcal{F}$.

d) Pokaži, da preslikava $\iota: \mathfrak{Q}_8 \rightarrow \mathcal{F}$, definirana s predpisom $\iota: x \mapsto f_x$, injektivni homomorfizem iz grupe $\mathfrak{Q}_8$ v grujo obrnljivih elementov kolobarja $\mathcal{F}$.

e) (+ 7 točk) Pokaži, da je kolobar $\mathcal{F}$ izomorfen grupnemu kolobarju $\mathbb{Z}[\mathfrak{Q}_8]$.